L.47/2

KONINKRIJK BELGIE.

Advies van de Raad van State.

De RAAD VAN STATE, Afdeling Wetgeving, tweede Kamer, op 10 November 1948, dringend geraadpleegd bij toepassing van artikel 45 der wet van 23 December 1946 door de Heer Minister van Wederopbouw over een ontwerp van besluit van de Regent tot vaststelling van de devolutie der vergoeding voor gezinslast ingeval van overlijden der begunstigden van de wet van 26 Februari 1947 houdende regeling van het Statuut der politieke gevangenen en hun rechthebbenden , heeft ter zitting d.d. 19 November 1948 het volgend advies gegeven:

Het ontwerp heeft tot doel de devolutie te regelen van de vergoeding voor gezinslast in geval van overlijden van de politieke gevangene daar de wet daarin niet voorzien heeft.

Anderzijds wordt door het ontwerp vastgesteld wat moet verstaan worden onder de uitdrukking " de kinderen ten laste " waarnaar verwezen wordt in § 4 van artikel 8 van de wet van 26 Februari 1947.

Tenslotte regelt het ontwerp de verdeling van de vergoeding voor het geval dat het kind achtereenvolgens door verschillende personen werd grootgebracht of in de veronderstelling dat verschillende kinderen ten laste van eenzelfde gerechtigde door verschillende personen werden grootgebracht.

Het ontwerp geeft aanleiding tot een vooraf-gaande opmerking.

Laat de tekst van artikel 8 van de wet houdende regeling van het Statuut der Politieke Gevangenen toe, dat de hierboven uiteengezette aangelegenheden geregeld worden door een besluit van de Regent dat in dit geval alleen het karakter van een uitvoeringsbesluit kan hebben ?

Vooreerst moet worden aangestipt dat in de wet houdende regeling van het Statuut der Politieke Gevangenen geen enkele uitdrukkelijke aanduiding voorkomt van de persoon die, in geval van overlijden van de door het Statuut begunstigde, geroepen is de vergoeding voor gezinslast te ontvangen.

Waar de wet het stilzwijgen bewaart zou het normaal zijn dat het stelsel van gemeen recht in zaken van erfopvolging van toepassing werd. Maar uit de economie van de wet van 1947 blijkt duidelijk dat zulks niet de bedoeling van de wetgever is geweest.

Er kan evenwel twijfel bestaan over de vraag of de Koning bevoegd kan gemaakt worden om een persoon aan te duiden die de vergoeding voor gezinslast

zou kunnen ontvangen en die niet noodzakelijk een opvolger of een erfgenaam zou hoeven te zijn.

Anderzijds vloeit volgens de wet het recht op de vergoeding voor de gezinslast voort uit het bestaan van kinderen ten laste. Kan de Koning door een uitvoeringsbesluit dit recht beperken tot de aanstelling van bepaalde categorieën van kinderen, in dit geval tot die welke op het ogenblik van de aanhouding van de politieke gevangene niet ten volle 18 jaar oud waren ?

Kan de Koning, tenslotte, op dezelfde wijze de verdeling van de vergoedingen regelen?

Ten einde alle moeilijkheden te vermijden lijkt een uitleggingswet beter aangewezen.

In de mate waarin de Regering van mening blijft dat die aangelegenheden door een besluit van de Regent kunnen worden geregeld, dienen de criteria waaraan zij zich heeft gehouden aan een onderzoek onderworpen.

Het ontwerp stelt de vergoeding voor gezinslast gelijk met de gezinsvergoedingen. Bijgevolg verleent het in artikel 1 de vergoeding aan de persoon die in feite de kinderen heeft grootgebracht welke ten laste van de overledene waren op het ogenblik van zijn aanhouding, en, bij ontstentenis van zulk een persoon, verlaat het zich op het gemeenrechtelijk stelsel van erfopvolging.

Deze bepaling vergt geen bijzondere commentaar, wanneer men aanneemt dat de Koning het recht heeft de personen aan te duiden die geroepen zijn de vergoeding te ontvangen in geval van overlijden van de politieke gevangene.

Wat daarentegen de aanduiding betreft van de kinderen ten laste die het recht op de vergoeding voor gezinslast doen ontstaan, wordt dit begrip in artikel 2 van het ontwerp beperkt tot de categorieën van kinderen die bepaald zijn bij de wet van 4 Augustus 1930

houdende veralgemening der kinderbijslagen ten gunste der loomtrekkende arbeiders. Op te merken valt dat de uitdrukking kinderlast die door de wet gebruikt wordt op die wijze wordt beperkt.

Des te meer is omzichtigheid geboden daar de wetgever van 1947, toen hij naar de wet op de gezinsvergoedingen verwees, niet al de bepalingen ten deze heeft willen overnemen. Zo komt het dat de tabel die toepasselijk is voor de uitbetaling van de vergoeding voor gezinslast niet die is welke van kracht was op het ogenblik der feiten, maar wel die welke van kracht was op het ogenblik van de toepassing van de wet van 1947.

Het ontwerp zelf neemt aan dat de vergoedingen verschuldigd zijn voor de volledige duur van de hechtenis, zelfs wanneer het kind tijdens die periode de achttien jaar, d.w.z. de grensleeftijd in zake gezinsvergoedingen, heeft overschreden.

Bovenstaande beschouwingen voorbehouden, valt bij de bepalingen betreffende de eventuele verdeling van de vergoedingen geen bijzondere opmerking te maken.

In het raam van het ontwerp zoals het werd vastgelegd, zou het goed zijn in het achtste lid van het verslag aan de Regent beter te doen uitkomen dat, in geval van overlijden van de politieke gevangene, de vergoedingen in beginsel worden uitgekeerd aan de persoon die het kind ten laste had, en dat slechts wanneer zulk een persoon niet bestaat, de vergoedingen in de massa der nalatenschap vallen.

De titel van het ontwerp zou als volgt moeten aangevuld worden:

"Besluit van de Regent <u>tot vastlegging van het begrip "kinderlast "</u> en tot vaststelling ..."

In de tekst zelf dienen volgende wijzigingen te worden aangebracht:

Inleiding.

Het derde lid zou als volgt moeten luiden:

" Gelet op het koninklijk besluit van 19 December 1939 tot samenvatting van de wet van 4 Augustus 1930 betreffende de kindertoeslagen voor de loonarbeiders en inzonderheid op de artikelen 40, 51 met uitzondering van zijn laatste lid, 53, 53bis, 53ter, 54, 62, 63 ; "

De artikelen 68 en 70 worden niet vermeld.

Een vierde en/een vijfde lid, luidend als volgt, worden ingelast:

" Gelet op het advies van de Raad van State;
" Op de voordracht van de Minister van Wederopbouw;

Tekst.

Artikel 1.

Het woord " paragraaf " in de tekst moet worden vervangen door het teken §.

De laatste zin van hetzelfde artikel zou als volgt moeten luiden:

" De vergoeding is verschuldigd van dat ogenblik
" af tot op de dag van het overlijden of van het ver-
" moedelijk overlijden van de met het Statuut be-
" gunstigde ".

Artikel 2.-

"... bedoeld bij de artikelen 40, 51 met uit-
" zondering van zijn laatste lid 53, 53bis, 53ter,
"54, 62 en 63 van het koninklijk besluit tot samen-
"vatting van 19 December 1939 ".

Artikel 3.-

Lid 1 - Er zou moeten staan " wanneer dit kind feitelijk door verschillende personen achtereenvolgens ..."

Lid 2 - " wanneer zij in feite door verschillende personen achtereenvolgens ..."

Een artikel 4 wordt toegevoegd, luidend als volgt:

" De Minister van Wederopbouw is belast met de uitvoering van dit besluit ".

Franse tekst van het advies, opgesteld in overeenstemming met artikel 44 van de wet van 23 December 1946.

L.47/2.

ROYAUME DE BELGIQUE.

Avis du Conseil d'État.

Le CONSEIL d'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi d'urgence le 10 novembre 1948, en exécution de l'article 45 de la loi du 23 décembre 1946 par le Ministre de la Reconstruction d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté du Régent fixant la dévolution de l'indemnité pour charge de famille en cas de décès des bénéficiaires de la loi du 26 février 1947 organisant le statut des prisonniers politiques et de leurs ayants droit, a donné en sa séance du 19 novembre 1948 l'avis suivant:

Le projet a pour but de régler la dévolution de l'indemnité pour charge de famille en cas de décès du prisonnier politique, la loi n'y pourvoyant pas.

D'autre part, le projet détermine ce qu'il faut entendre par le terme "les enfants à charge" auquel se réfère le § 4 de l'article 8 de la loi du 26 février 1947.

Enfin il règle la répartition de l'indemnité pour le cas où un enfant a été élevé successivement par différentes personnes ou dans l'hypothèse où plusieurs enfants à charge d'un même bénéficiaire ont été élevés par différentes personnes.

L'examen du projet appelle une remarque préalable.

Le texte de l'article 8 de la loi organique du statut du prisonnier politique permet-il de régler les matières exposées ci-dessus par un arrêté du Régent qui, en l'espèce, ne peut avoir que le caractère d'un arrêté d'exécution ?

Il y a lieu de relever, d'une part, l'absence dans la loi organique du statut du prisonnier politique de toute désignation expresse de la personne appelée à percevoir l'indemnité pour charge de famille en cas de décès du bénéficiaire du statut.

Dans le silence de la loi, le régime du droit commun en matière successorale serait normalement applicable. Mais l'économie de la loi de 1947 indique clairement que telle n'a pas été l'intention du législateur.

On peut toutefois éprouver des doutes sur le point de savoir si le Roi est habilité à désigner une personne qui peut ne pas être un successeur ou un héritier pour percevoir l'indemnité pour charge de famille.

D'autre part, la loi fait découler le droit à l'indemnité pour charge de famille de l'existence d'enfants à charge. Le Roi peut-il par un arrêté d'exécution limiter

./..

ce droit à l'existence de certaines catégories d'enfants, en l'occurrence à ceux qui n'avaient pas 18 ans révolus au moment de l'arrestation du prisonnier politique?

Enfin, le Roi peut-il régler de la même manière la répartition des indemnités?

Il semblerait qu'en vue d'éviter toute difficulté, une loi interprétative serait mieux indiquée.

Dans la mesure où le gouvernement considère que ces matières peuvent être réglées par un arrêté du Régent, il y a lieu d'examiner les critères auxquels il s'est arrêté.

Le projet assimile l'indemnité pour charge de famille aux allocations familiales. En conséquence, il attribue, en son article Ier, l'indemnité à la personne qui, en fait, a élevé les enfants dont le défunt avait la charge au moment de son arrestation et, à défaut d'une telle personne, il en revient au système successoral du droit commun.

Cette disposition n'appelle aucun commentaire spécial du moment où l'on admet le droit pour le Roi de désigner les personnes appelées à recevoir l'indemnité en cas de décès du prisonnier politique.

Par contre et en ce qui concerne la désignation des enfants à charge qui font naître le droit à l'indemnité pour charge de famille, le projet limite en son article 2 cette notion aux catégories d'enfants prévues par la loi du 4 août 1930 portant généralisation des allocations familiales en faveur des travailleurs salariés.

Il y a lieu d'observer que c'est là limiter le terme de "charge d'enfants" utilisé par la loi. Il faut se montrer d'autant plus circonspect qu'en se référant à la loi sur les allocations familiales, le législateur de 1947 n'a pas entendu reprendre toutes les dispositions en cette matière. C'est ainsi que le barème applicable pour le paiement des indemnités pour charge d'enfant n'est pas celui en vigueur au moment des faits mais bien celui en vigueur au moment de l'application de la loi de 1947.

./..

Le projet lui-même admet que les indemnités sont dues pour toute la période de détention même si au cours de celle-ci l'enfant dépasse l'âge de dix-huit ans, âge limite en matière d'allocations familiales.

Les dispositions relatives à la répartition éventuelle des indemnités n'appellent, sous réserve de ce qui a été dit ci-dessus, aucune remarque spéciale.

Dans le cadre du projet, tel qu'il est établi, il conviendrait de mieux faire ressortir, au huitième alinéa du rapport au Régent, qu'en principe les indemnités sont versées, en cas de décès du prisonnier politique, à la personne qui avait la charge de l'enfant et que ce n'est qu'à défaut de l'existence d'une telle personne que les indemnités tombent dans la masse successorale.

Quant au titre du projet, il devrait être complété de la manière suivante :

" Arrêté du Régent déterminant la notion de "charge d'enfants" et fixant ....."

Il y aurait lieu d'apporter au texte même les modifications ci-après :

PREAMBULE.

Le troisième alinéa devrait être rédigé comme suit :

" Vu l'arrêté royal du 19 décembre 1939 coordonnant la
" loi du 4 août 1930 relative aux allocations familiales
" aux travailleurs salariés et notamment les articles
" 40, 51, à l'exception de son dernier alinéa, 53, 53bis,
" 53ter, 54, 62, 63;

La mention des articles 68 et 70 disparaît.

Adjoindre un quatrième et un cinquième alinéas ainsi conçus :

../..

" Vu l'avis du Conseil d'Etat;

" Sur la proposition du Ministre de la Reconstruction

TEXTE.

Article 1er.-
Remplacer dans le texte le mot "paragraphe" (paragraaf) par le signe §.

La dernière phrase du même article devrait être libellée comme suit :
" L'indemnité est due depuis ce moment jusqu'au jour du
" décès ou du décès présumé du bénéficiaire du statut."

Article 2.-
".....prévues par les articles 40 51 à l'exception
" de son dernier alinéa 53 53bis 53ter 54 62 et 63
" de l'arrêté royal de coordination du 19 décembre 1939."

Article 3.-
alinéa 1 - Il faudrait dire " il fut successivement élevé "
alinéa 2 - " ils ont été successivement élevés "

Ajouter un article 4 ainsi conçu :
" Le Ministre de la Recontruction est chargé de l'exé-
" cution du présent arrêté.

Waren aanwezig:

De Heer Lepage, Raadsheer van State, Voorzitter
De Heren Decleire en Buch, Raadsheren van State
De Heer Cypres, Adjunct-Griffier, Griffier.

De Griffier, De Voorzitter,